

Jak podpořit osoby, které přežily genderově podmíněné násilí, když ve vaší oblasti nepůsobí subjekt zabývající se problematikou GPN: Kapesní průvodce s podrobným návodem pro humanitární pracovníky – Verze 2.0

V září 2015 byly Meziagenturním stálým výborem (IASC) vydány Pokyny pro integraci intervencí v oblasti genderově podmíněného násilí v humanitárním prostředí (Pokyny v oblasti GPN).

V průběhu let 2016 a 2017 proškolil podpůrný tým pro implementaci pokynů pro oblast genderově podmíněného násilí více než 2 500 humanitárních pracovníků v 11 odvětvích a 18 zemích v tom, jak ve svých programech snižovat rizika spojená s genderově podmíněným násilím.

V různých kontextech a odvětvích vyjádřili účastníci školení svůj zájem a potřebu jednoduchého návodu o tom, **jak poskytnout podporu přeživším genderově podmíněného násilí (GPN) v situaci, kdy není k dispozici žádný subjekt zabývající se problematikou GPN (včetně postupu pro předávání případů GPN nebo specialisty/kontaktního místa pro GPN).** Po konzultaci s dalšími odborníky z praxe a v rámci různých koordinačních mechanismů je zřejmé, že tato výzva rezonuje v různých prostředích a u různých typů aktérů.

Aby tuto mezeru zaplnila, vypracovala Společná pracovní skupina svolaná *GBV Guidelines Reference Group* (Referenční skupinou pro Pokyny pro oblast GPN) a *GBV Area of Responsibility* (Skupinou pro oblast odpovědnosti za GPN), balíček zdrojů pro poskytování podpory přeživším GPN v případě, že neexistuje žádný postup pro předání případů přeživší GPN nebo kontaktní místo pro GPN, "Kapesní průvodce", který je doprovodným průvodcem k Pokynům v oblasti GPN. Tento balíček zdrojů byl vytvořen s využitím odborných znalostí členů pracovní skupiny, externích přispěvatelů a účastníků konzultací, které probíhaly od září 2017 do února 2018; zdroj je navíc v souladu s existujícími globálními nástroji, jako jsou například *Shelter Cluster's GBV Constant Companion* a Pokyny IRC/UNICEF pro péči o děti, které přežily sexuální zneužívání.

Balíček zdrojů Kapesní průvodce z února 2018 obsahuje tištěnou verzi, online verzi a verzi pro mobilní aplikace ve více než 10 jazycích.

O Pokynech v oblasti GPN

Pokyny v oblasti GPN z roku 2015 (revidované oproti verzi z roku 2005) jsou praktickým, v praxi ověřeným nástrojem, který poskytuje humanitárním aktérům a komunitám postiženým konflikty a přírodními katastrofami, návod k základním opatřením na zmírnění rizik spojených s GPN, což vede celkově k bezpečnějším a účinnějším programům. Pokyny v oblasti GPN jsou určeny pro osoby, které nejsou odborníky na GPN, ale které mohou a měly by v rámci každodenní činnosti ve svých odvětvích podnikat kroky ke snížení rizik souvisejících s GPN. V současné době se zavádí tříletá prováděcí strategie s cílem maximalizovat úroveň zájmu, povědomí a využívání pokynů pro oblast GPN.

CO JE CÍLEM BALÍČKU ZDROJŮ KAPESNÍHO PRŮVODCE?

Cílem tohoto balíčku zdrojů je poskytnout všem humanitárním pracovníkům konkrétní informace v přehledné a snadno přenosné příručce o tom:

→ Jak podpořit přeživší genderově podmíněného násilí, kteří se vám svěřili v situaci, kdy ve vaší oblasti **není k dispozici žádný subjekt zabývající se genderově podmíněným násilím** (včetně postupu pro předání případů GPN nebo kontaktního místa pro GPN).

Balíček zdrojů využívá celosvětové standardy pro poskytování základní podpory a informací přeživším GPN, aniž by docházelo k dalšímu poškození. Doporučujeme přizpůsobit tento zdroj místním podmínkám s podporou GPN odborníka.

CO BALÍČEK ZDROJŮ OBSAHUJE?

1. Tyto doplňující informace,

určené pro představení zdrojů a poskytnutí klíčových sdělení pro prosazování a spolupráci.

2. Uživatelská příručka,

určená programovým manažerům, technickým koordinátorům, vedoucím týmů a dalším podobným pracovníkům ve všech odvětvích. Příručka, jim pomůže při informování a budování kapacit jejich týmů pro používání Kapesního průvodce a podporu přeživších GPN v případě, že se přeživší svěří s GPN incidentem nebo vyhledá podporu.

3. Kapesní průvodce, určený poskytovatelům služeb v první linii ve všech odvětvích, který slouží jako snadný návod, jak poskytnout podporu přeživším GPN, pokud tyto přeživší vyhledají jejich podporu v situaci, kdy v dané oblasti není k dispozici žádný subjekt zabývající se GPN nebo postup pro předání případů GPN.

KDO MŮŽE POUŽÍVAT KAPESNÍHO PRŮVODCE?

Kapesní průvodce je určen odborníkům, kteří se nezabývají problematikou GPN a kteří jsou v první linii poskytování služeb postiženým komunitám, včetně pracovníků center pro uprchlíky, komunitních pracovníků, interkulturních pracovníků atd.

CO JE V KAPESNÍM PRŮVODCI OBSAŽENO?

Kapesní průvodce je navržen tak, aby byl praktickým zdrojem informací pro situaci, když se přeživší svěří se svou zkušeností kterémukoli humanitárnímu pracovníkovi. Obsahuje přehledné vývojové schéma, zběžné informace o tom, co dělat a nedělat, a rychlou navigaci k seznamu kroků psychologické první pomoci řídicí se zásadou připravit se, dívat se, naslouchat a propojovat.

Kapesní průvodce zahrnuje specifika o dětech a dospívajících, sexuálních a genderových menšinách/LGBTQI, přeživších se zdravotním postižením a přeživších mužích.

KDE JE PRŮVODCE K DOSTÁNÍ?

- > **Online** na stránkách www.gbvguidelines.org a www.gbvaor.net ve vysokém a nízkém rozlišení pro tisk
- > **Ke stažení** jako aplikace na Google Play nebo App Store. Hledejte pod pojmem "GBV Pocket Guide." (v angličtině)

Klíčová sdělení pro prosazování a spolupráci

1. Začlenění opatření ke zmírnění rizik GPN, jako jsou opatření uvedená v IASC Pokynech v oblasti GPN, je nejen základní povinností všech humanitárních subjektů, ale podmínkou zvyšování účinnosti humanitární pomoci ve všech odvětvích.
  - a. V souladu se zásadou "nezpůsobovat újmu" a prohlášením IASC o ústředním významu ochrany, mají humanitární subjekty ve všech odvětvích povinnost navrhovat a provádět své programy způsobem, který minimalizuje rizika GPN a zajišťuje dostupnost pro zranitelné skupiny.
  - b. Když jsou programy bezpečnější a dostupnější, má z nich prospěch více lidí a zlepšují se celkové výsledky; na druhou stranu, neřešení rizik GPN ohrožuje účinnost humanitárních intervencí ve všech odvětvích.
2. Již existující genderová nerovnost činí ženy a dívky v tomto typu krize obzvláště zranitelnými, což zvyšuje možnost jejich vystavení různým formám GPN, včetně sexuálního násilí, domácího násilí, nucených sňatků a sexuálního vykořisťování a zneužívání.
  - a. Když rodiny nejsou schopny uspokojit své základní potřeby, jsou ženy a dívky nuceny používat nebezpečné mechanismy zvládnání těchto situací, a tím se zvyšuje jejich vystavení GPN.
  - b. Když ženy a dívky nemají příležitost ke smysluplné veřejné spoluúčasti na humanitární pomoci, jejich potřeby a přístup ke službám se často také v poskytování této pomoci neodrážejí.

VÝHLED DO BUDOUCNA: Pracovní skupina zkoumá, jak zajistit další zdroje podpory v době, kdy existují mobilní služby, služby, které vyžadují dopravu ke službám, nebo virtuální služby, jako je telefonní podpůrná linka nebo důvěrný online chat. Odborníci na problematiku GPN také zkoumají nové modely poskytování služeb, které by umožnily reagovat na GPN, předcházet mu a zmírňovat jeho dopady. Společná pracovní skupina se snaží dále vytvářet nástroje a zdroje, které by tyto potřeby naplňovaly.

ZAPOJTE SE: Pokud máte zájem o rozšíření Kapesního průvodce ve vaší oblasti nebo o větší zapojení do diskuse o zmírňování rizik GPN v mimořádných situacích, pošlete e-mail na adresu gbv.guidelines@gmail.com.

PODĚKOVÁNÍ: Pracovní skupina by ráda ocenila obrovskou technickou a koordinační podporu externích recenzentů a účastníků konzultací, kteří se podíleli na přípravě tohoto balíčku zdrojů ACF, Camp Coordination and Camp Management Cluster, Child Protection Area of Responsibility, Inter-Agency Working Group on Reproductive Health in Crisis, International Committee of the Red Cross, IRC, Irish Consortium on Gender-based Violence, IOM, OXFAM, Shelter Cluster, Trócaire, UNFPA in the Whole of Syria Region, UNHCR, UNICEF South Sudan, WASH Cluster, World Vision South Sudan, WFP South Sudan, Women's Refugee Commission.